

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izven nedelje in praznika. // Inserati do 80 petih vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2,50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inserati petih vrst Din 4.— Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafličeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grojski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strassmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENI GRADEC, Slomškov trg 5 // Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

V pričakovanju novih dogodkov:

Živahni posveti med Londonom, Parizom in Varšavo

Vse zanimanje je osredotočeno na pogajanja v Moskvi in na vprašanje Gdanska — Angleška, francoska in poljska vlada so v stalnih stikih — Skupna protestna nota gdanskemu senatu

Pariz, 7. julija. br. Vsa mednarodna politična javnost se danes zanima v prvi vrsti za pogajanja z Moskvo in za gdansko vprašanje. Obojemu posvečajo tudi odgovorni politični krogi v Parizu in Londonu največjo pozornost in obe vladi sta stalno v najtesnejših stikih.

Diplomatski posveti v Parizu, Londonu in Varšavi

Angleška in francoska vlada proučujeta sporazumno zadnji odgovor ruske vlade in poročila obeh poslanikov v Moskvi. Francoski poslanik v Londonu Corbin je bil sredi dvakrat v angleškem zunanem ministrstvu, kjer se je razgovarjal z odgovornimi politikami. Tudi danes je imel daljši razgovor z državnim podtajnikom Aleksandrom Cadoganom, nato pa je sprejel tudi ruskega poslanika Majskega. Istočasno je bil tudi ruski poslanik v Parizu Surić pri Bonetu. Ti razgovori se nanašajo na pripravljanje odgovora, ki ga bosta Anglija in Francija dali na zadnje rusko noto.

Ze sedaj pa se lahko reče, da pesimizem in optimizem, ki sta se pojavljala v raznih fazah angleško-francosko-ruskih pogajanj, s problemom samim nimata nobenega opravlja. Vse tri velesile so se že od vsega početka sporazumele, da morajo za vsakega ceno ohraniti mir in se upreti vsakemu napadu. Ruski listi in izjave odgovornih ruskih krogov ne dopuščajo nobenega dvoma, na katero stran se bo postavila Rusija, če bi prišlo v Evropi do resnega konflikta. Nestrpnost zaradi poči se razvijajočih pogajanj pa je v prvi vrsti v zvezi z ogrožanjem Poljske in Gdanska. Hitra sklenitev sporazuma bi pomenila resen opomin vsem ogroževalcem in velik prispevek za ohranitev miru.

V čem so težave v Moskvi

Stvarne težave, ki so nastale pri pogajanjih, pa tičijo v izredni kompliciranosti vseh problemov, ki se pri teh pogajanjih rešujejo. Prvotno je bil načrt ta, da Rusija intervenira na evropskem vzhodu, če bi na kontinentu nastala kakšna vojna. Ta načrt pa je bil sedaj politično in strateško razširjen. Ruska zahteva, naj bi Anglija in Francija dali jamstva tudi za baltične države, je izzvala protizahteve po ruskih garancijah za male države na evropskem zapadu. Trenutno se proučuje načrt, po katerem bi se razpelo čez vso Evropo celo omrežje medsebojnih in avtomatskih garancij. Jasno je, da bodo pogodbeniki v glavnem prevzeli te garancije, a težko jih je spraviti v sklad z interesi posameznih držav, in še težje definirati primere, ko bi se morala ta jamstva izvajati.

Nekatere države v nemški sosesčini ne marajo ruskih garancij. Nizozemska vidi v teh garancijah občo omejitve svoj nevarnosti. Ker Svica in Nizozemska nista priznali Rusije, je slednja proti temu, da bi se ti dve državi kot prejemnici garancij v pogodbi omenili. Vse te težave pa so bolj proceduralne, kakor stvarne značaja, a vendar zavirajo nadaljnji razvoj pogajanj. Zato se pojavljajo predlogi, da bi se sedaj sklenil sporazum samo o vseh onih točkah, o katerih je stvarno že dosežen. Glede ostalih točk, posebno pa o takih, ki se nanašajo na proceduro, pa naj bi se pogajanja nadaljevala.

Dolgotrajna pogajanja ne ogrožajo uspeha

V ostalem pa okoliščina, da trajajo pogajanja že več tednov, ni sama po sebi nič posebnega. Za zvezo z Italijo se je nemški kancelar izrazil že leta 1926. Ko je bil po prevzemu oblasti leta 1933 v Italiji, se je to vprašanje načelo, a tedaj stvar še ni bila povsem aktualna. Naslednje leto so se odnošaji med Italijo in Nemčijo celo nekoliko poslabšali. Jeseni 1935 je pričela politika oziroma dozorevati zvezna pogodba pa je bila sklenjena šele pred nekaj tedni. Prav tako se, kakor zahtevajo pariski politični krogi, ni čuditi, da se že nekaj tednov razvijajo pogajanja o redakciji diplomatskega instrumenta, ki bo na razvoju dogodkov v Evropi imel stalen političen vpliv in v danem primeru tudi ogromen strateški pomen.

Gdanski problem

Glede na gdansko vprašanje v zadnjih 24 urah ni mogoče ugotoviti nikakih sprememb. Francija je v govoru ministrskega predsednika Daladiera zavzela svoje stališče. Isto je storila tudi Anglija z govorom, ki ga je imel Halifax pred tednom dni.

Poljska poslanika v Parizu in Londonu stalno obveščata obe vladi o položaju. Danes je bil poslanik Lukaszewicz ponovno pri Bonnetu.

Skupna nota gdanskemu senatu

Po informacijah, ki so se razširile v političnih krogih, namerava Poljska zahtevati od Gdanska, da konča ilegalno agitacijo. Poljska bo izvršila v Gdanku v tej smeri formalno demarš, ki jo bosta podprli tudi Anglija in Francija. Ni še znano, kdaj se bo to zgodilo. V tej zvezi pa opozarjajo na to, da je poljska vlada, ki se je sestala včeraj pod vodstvom predsednika republike Moscickega, sprejela v tem pogledu zelo važne sklepe. Zunanji minister Beck je danes sprejel francoskega poslanika v Varšavi Noela, ki se je pravkar vrnil iz Pariza, in mu poročal o stališču francoske vlade glede Gdanska. Beck pa ga je informiral o sklepih poljske vlade.

Poljska svojega stališča glede Gdanska ni v ničemer izpremenila. To stališče je mogoče obeležiti v naslednjih točkah:

1. Gdansk ne sme biti vključen v Nemčijo;
2. Gdansk mora ostati v poljskih carinskih mejah;
3. Vse pravice, ki jih ima Poljska v Gdanku, morajo biti striktno spoštovane, predvsem pa uporaba pristanišča, dokov, kejev, železniških in drugih prometnih naprav in ohraniti se mora tudi neovirana poštna zveza med Poljsko in svobodnim mestom;
4. Prebivalstvo v Gdanku ima pravico do svobodnega kulturnega razvoja, le da se ne povzroči nikakršna škoda Poljakom in njihovu svobodnemu nacionalnemu razvoju.

V tem duhu bo sestavljena nota poljske vlade, ki bo v kratkem poslana v Gdansk.

Nova navodila delegatom v Moskvi

Pariz, 7. julija. e. Ker je med vladama v Londonu in Parizu zelo hitro prišlo do

Milijardni krediti Anglije za oboroževanje zaveznikov

Po uradnem poročilu je dosedaj odobrenih Poljski, Turčiji, Rumuniji in Grčiji 15 milijard din

London, 7. julija. e. Sredič je bilo izdano službeno obvestilo, ki naglašava, da je angleška vlada sklenila, da da onim državam, ki jim je dala poročilo, tudi kredit v znesku 50 milijonov funtov šterlingov. S popreje odobrenimi krediti v znesku 10 milijonov funtov šterlingov znaša vsota odobrenih kreditov zdaj 60 milijonov funtov (v naši valuti okrog 15 milijard din). Zadnje dni je bilo govora, da bodo obrambni krediti Anglije znašali 100 do 150 milijonov funtov šterlingov. Ta znesek pa je bil zmanjšan na 60 milijonov.

nov in bo razdeljen na Turčijo, Poljsko, Rumunijo in Grčijo. K tem kreditom Anglije dodajajo današnji nemški listi precej pikre komentarje, navajajoč, da v glavnem ne gre za denarna posojila, temveč za dobave orožja, pri čemer bo zaposlena angleška oboroževalna industrija, ki bo spet masno zaslužila, a države bodo plačevale visoke obresti in prišle tako v suženjsko odvisnost Anglije. Turčiji in Rumuniji posebno zamerijo, da sta odpovedali svoja naročila v Nemčiji.

„V Evropi je za vselej minila doba napadov in ropov“

Bivši angleški zunanji minister Eden o mednarodnem položaju — Anglija se ne bo uklonila nobeni grožnji

London, 7. julija. AA. Reuter Bivši zunanji minister Eden je imel v Limingtonu govor, v katerem je med drugim dejal:

Ni nobenih izgovorov, da bi se mednarodni položaj izboljšal vse do tedaj, dokler vlade ne bodo uvidele, da bi vsak napad imel za nujno posledico, da vrže vso Evropo v vojno. Izhod iz tega stanja bi bil zelo enostaven, ako bi vsi, ki nosijo odgovornost v svojih državah, razumeli, da je v Evropi za vselej minila doba napadov in ropov. Začeti je treba pogajanja in ustvariti sistem mednarodnega reda, ali pa bo Evropa pri prvem prihodnjem napadu stopila v vojno. Anglični so priprav-

ljeni sodelovati pri ustvarjanju takega reda. Pripravljeni so pogajati se, ko bo ponovno nastala nevarnost oboroženega spopada, toda oni so istotako pripravljeni in odločni, da se odsele ne uklonijo nobeni grožnji in ne popustijo nobeni sili. Kdor smatra, da bi nas lahko izčrpal z neprestanim vzmerniranjem in grožnjami, goji iluzije ter ne vidi stvarnosti. Angleški državniki imajo danes pred seboj edino nalogo preprečiti voditelje in narode govtivih držav o neomajnosti angleške odločnosti. Ako se nam to posreči, potem ne bo vojne.

Egiptski zunanji minister v Beogradu

Njegov obisk pa ni političnega, nego prvenstveno gospodarskega značaja

Beograd, 7. julija. e. Davi ob 9.30 je prišel z niškimi brzovlakom v Beograd egiptski zunanji minister Jahia paša. Na postaji ga je pozdravil zunanji minister dr. Cincar-Marković z obeh ministri, prišel pa je tudi egiptski poslanik v Atenah Omar bej, ki je akreditiran tudi na našem dvoru. Navzoči so bili tudi zastopniki ostalih članic Balkanske zveze. Pred svojim odhodom iz Sofije je podal Jahia paša jugoslovenskim novinarjem naslednjo izjavo:

Cilj mojega potovanja po Balkanu ni političnega značaja. Že pred letom dni bi moral vrniti turškemu zunanemu ministru obisk, ki ga je napravil v Kairo, a zaradi bolezni in smrti Kemala Atatürka sem moral to potovanje odgoditi in sem ga nastopil šele pred 10 dnevi. Kakor poprej, tako so tudi sedaj zunanji ministri balkanskih držav, ko so zvedeli za moj obisk v Ankari, ljubeznivo predlagali, da obiščem tudi njihove prestolnice. To vabilo sem rad sprejel, in to tem bolj, ker je moja država v dobrih gospodarskih odnosih z vsemi balkanskimi državami. Vabilu sem se odzval tudi zato, da pridem v osebni stik z državniki balkanskih držav in da z njimi izmenjam misli o nadaljnjem razširjenju trgovinskih odnosov med Egiptom in njihovimi državami. Tudi v Beogradu kakor v Bukarešti in Sofiji se

hom razgovarjal o načinu razširitve medsebojne izmenjave blaga. Naša trgovinska bilanca z Bolgarijo je visoko deficitna. Bolgarija izvažala za 200.000 funtov letno v Egipt, mi pa komaj za 20.000 funtov v Bolgarijo. Z bolgarskimi odgovornimi krogi sem se o tem obširno razgovarjal in trdno pričakujem, da se bo v bodoče naš izvoz v Bolgarijo povečal. Veseli me, da bom tudi v Beogradu imel možnost priti v osebne stike z državniki Jugoslavije, s katero je moja država v prav dobrih trgovinskih odnosih.

Kjuseivanov se bo ustavil v Beogradu

Beograd, 7. julija. e. Kakor zatrjujejo v poslužbenih krogih, se bo dr. Kjuseivanov na povratku v Sofijo ustavil za nekaj časa tudi v Beogradu, kjer se bo sestal z zunanjim ministrom dr. Cincar-Markovićem. Obvestil ga bo o vtihih s svojega obiska v Berlinu. Ob tej priliki se bosta državnik razgovarjala tudi o nadaljnjem sodelovanju med obema sosednjima državama.

Inserirajte v „Sl. Naroda“!

Sokoli na poti v Sofijo

Beograd, 7. julija. e. Sredič in danes je odpotoval v Sofijo okrog 7000 jugoslovenskih Sokolov, ki se udeležijo zleta Junakov. Ljubljanski vlak ni privozil v Beograd na glavno postajo, temveč je s savskega mosta odšel na topičersko postajo, od tam pa je nadaljeval vožnjo proti Nišu, Caribrodu in Sofiji.

Predsednik vlade se je vrnil v Beograd

Beograd, 7. julija. e. Z današnjim prvim ljubljanskim brzovlakom je dopotoval ministrski predsednik Dragiša Cvetković, z njim pa tudi minister pravde dr. Ružić.

Tretja obletnica kitajske vojne

Tokio, 7. julija. i. Včeraj, na tretji dan obletnice vstopa v vojno proti Kitajski, je bilo vso prebivalstvo pozvano, naj na ta dan stedi, naj ne pije in prireja nobenih zabav. Hkrati so bili po vseh velikih mestih nalepljeni veliki lepaki, v katerih pozivajo ekstremni Japonci naj se enkrat vendar dobro razčisti razmerje med Anglijo in Japonci. Ministrski predsednik Itagaki je ponovil svarilo, ki ga je bil pred dnevi naslovil na Anglijo zunanji minister.

Bivši kralj Zogu v Bukarešti

Bukarešta, 7. julija. e. Bivši albanski kralj Zogu se je včeraj s svojo rodino in spremstvom odpeljal s tremi dvornimi avtomobili v Sinajo. Kralj in njegovo spremstvo so obiskali dvorec v Sinaji, potem pa so se vrnil v Bukarešto. Sredič ob 21. se je kralj z vlakom odpeljal v Varšavo, nato pa v Gdynjo, od koder bo s Poljsko ladjo krenil v Anglijo, kjer se bo začasno nastanil.

Italijanski parnik zgorel

Rim, 7. julija. AA. Havas. Izve se, da je v bližini otoka Rodosa zgorel italijanski potniški parnik »Roma«. Vzrok požara ni znan. Na parniku je bilo 800 židovskih potnikov ter 13 članov posadke. Po dosedanjih vesteh so bili vsi rešeni.

Še 55 milijonov zlotov za narodno obrambo

Varšava, 7. julija. AA. Na sredičji seji vlade je bilo sklenjeno, da se odredi nakladno še vsota 55 milijonov zlotov za potrebe narodne obrambe.

Poostritev japonske blokade na Kitajskem

Tokio, 7. julija. i. Japonske vojaške oblasti so poostrile blokado v Fučavu in pri Venčavu in naročile vsem tam bivačim inozemcem, naj se izselijo, ker ne morejo zanje prevzeti nobene odgovornosti. Prav tako je blokiran tudi Fučavu nasproti ležeči otok Langkaj.

Nevihita nad Parizom

Pariz, 7. julija. w. Nad mestom je divjala danes popoldne huda nevihta. Vihar je odtrgal streho enega največjih paviljonov na pariškem razstavišču, tako da je voda vrla v paviljon, v katerem je bila razstavljena največja izumov. Mnogo aparatov in stike je uničenih. Škoda je precejšnja.

Politični obzorik

Manifest „Zveze bolgarskih Junakov“

»Sajuz na blgarskite Junacie« je izdal z ozirom na IX. svoj zlet, ki se vrši te dni v Sofiji pod pokroviteljstvom kralja Boriša, na bolgarski narod poseben proglas, v katerem poudarja: »Vsako četrto leto stopa naša organizacija pred narod, da pokaže svoje delo v tej dobi. Osem dosedanjih saborov (zletov) priča o kolosalnem delu, ki ga je izvršila Zveza Junakov tiho in brez hrupa na svojih vežbališčih za telesno, moralno, nacionalno in državljansko vzgojo Bolgarov. Kot nosilec ponosnega in vzvišenega narodnega duha in zvest čuvár narodnih tradicij predstavlja organizacija Junakov kovačnico, na čije ognju se prekaljuje duše in telesa v ljubezni do svojega naroda in kralja. Junaki dnevi so bili od nekdaj prazniki bolgarskega duha. Deveti naš zlet bo zopet zbral tisoče Junakov in Junakinj iz mest in vasi, iz vseh pokrajin naše države, ki bodo pred celokupnim narodom izpričali svojo pripravljenost, da hočejo požrtvovalno služiti domovini in kraljevskemu prestolu. Nositelji življenjske radosti, bodri po duhu in čvrsti po svoji volji žele Junaki s svojim zletom prenesti vsa svoja čustva tudi v duše vseh Bolgarov, prepričani, da predstavlja organizacija bolgarskih Junakov najodločnejšega nositelja bolgarskih narodnih idealov. Junaki so člani občestva, ki se imenuje bolgarski narod. Naj bi se vsi Bolgari združili v ljubezni napram narodni junaki ideji. Naj bi Bolgari z aktivno pomočjo in številno udeležbo na junaki prazniku pokazali, da junaki sabor ni samo praznik Junakov, marveč da je to tudi praznik bolgarske narodne kulture, to je, da je to narodni praznik. Naš junaki zlet je zlasti letos velike važnosti. Prisostvovalo mu bo na tisoče bratov Sokolov in telovadcev narodnih nam organizacij iz inozemstva. Junaki se marljivo pripravljajo na zlet, a tudi naši gostje se vneto pripravljajo, da nam izkažejo svoje simpatije in svojo umetnost. Rojaki, pripravite se na čim prisrčnejši sprejem dragih gostov tako ob zletu v prestolnici, kakor ves čas, dokler se bodo mudili v naši državi. Izkažite gostom isto ljubezen in iste simpatije, ki jih gojite napram nam — bolgarskim Junakom. Junaki sabor nam — bo pravi narodni praznik. V svečanostnih zletnih dneh naj se mogoče razplamti narodni duh in v vsakodni smatra za svojo sveto dolžnost, da služijo velični domovine.«

Ruski pogoji

Pariška revija »Frontiere« izjavlja: »Rusi o-govarjajo na predloge zapadnih veleil glede vojaške zveze: Vi ste na nas hoteli prevladati nemško nevarnost, ki se je pa mi prav nič ne bojimo. Vi pa ste v skrbnih radi Poljske in Rumunije, ki se sami ne moreta z uspehom braniti in ki jih vaša garancija ne more ohraniti poraznega razkroja, niti jih more kakorkoli preskrbeljivati s potrebnim orožjem, strelivom in s hrano. Vi od nas zahtevate, da jim mi pomagamo. Mi smo k temu pripravljeni, ali samo pod pogojem, da imamo prav isto pravico, kakršno ste vi prevzeli glede Belgije, Holandske in Švice, braniti neodvisnost baltičkih držav in Finske in da nam v tem primeru pomagata. Na drugi strani zahtevamo, da sklenete z nami tesno vojaško zvezo s popolno reciprociteto. Za ta slučaj pristane na to, da bi se ta vojaška zveza nanašala samo na Evropo, obsegala pa bi jamstvo neodvisnosti Poljske in Rumunije.«

„Bosna ni roba...“

Sarajevska »Muslimanska svijest«, glasilo bosanskih muslimanov, ki se čutijo Hrvat, razpravlja v posebnem članku o stališču bosanskih muslimanov napram hrvaško-srbskemu sporazumu in pravi: »Skrajni čas je, da se Bosna preneha smatrati za privatno doto kogarkoli in da se preneha eksperimentirati z njeno usodo. Ne moremo in ne bomo nikdar dovolili, da bi Zagreb in Beograd kockala za nas, a brez nas in proti naši volji. Bosna ni roba, marveč izgrajena zgodovinsko-politična individualnost s svojimi posebnimi interesi, s posebno mentaliteto in s posebno tradicijo...« Približno slično sporočilo na adresu Beograda in Zagreba je nedavno tega naslovil v svoji brošuri tudi dr. Meljko Čingrija glede Dubrovnika.

Abesinija še vedno zahteva žrtve

Rim, 7. julija. AA. Stefani. Uradno objavljajo, da znaša število italijanskih vojakov, ki so umrli od 1. do 30. junija t. l. v Vzhodni Afriki, zaradi boleznih ali vršitve dolžnosti 25. Skupno število mrtvih od 1. januarja 1935 do 30. junija 1939 znaša 4.886.

Borzna poročila.

Carla, 7. julija. Beograd 10, Pariz 11,75, London 20,7675, New York 443,625, Bruselj 75,40, Milan 23,34, Amsterdam 235,50, Berlin 178, Praga 15,23, Varšava 83,50, Sofija 5,40, Bukarešta 2,21.

